

Evropa: v vodilni vlogi

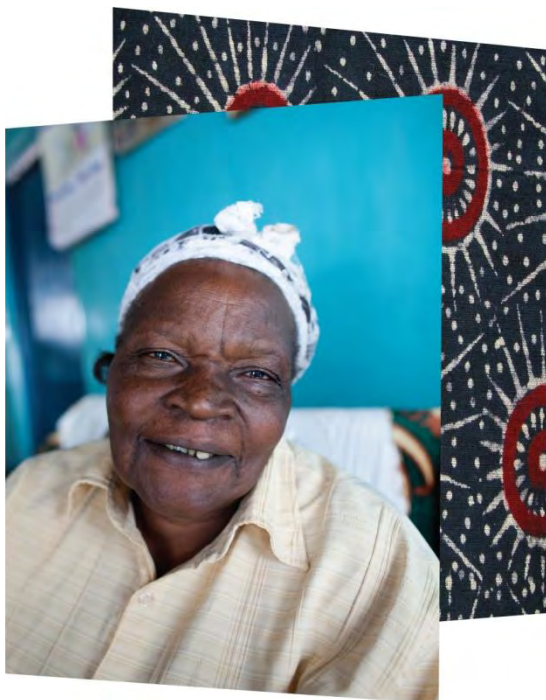
Zakaj mora Evropa svoje razvojno sodelovanje približati starejšim

Kot največji svetovni darovalec pomoči je EU vodilna sila v boju proti revščini. Dosedanji dosežki v zagotavljanju pomoči tistim, ki so je najbolj potrebni, so vredni vsake pohvale.

Toda stori lahko še več. Evropa lahko in mora postati "starosti prijazna". S tem imamo v mislih prepoznavanje prispevkov in zmožnosti starejših ljudi in njihovo aktivno vključevanje v razvojne politike in programe EU.

Danes imajo odločevalci v EU možnost, da zaorjejo ledino in naredijo svet lepši za vse starejše ljudi. Ta dokument govori o tem, zakaj je to potrebno in kako izvesti potrebne spremembe.

Vsebina

Povzetek	3
V čem je problem?	4
Zakaj je to pomembno?	5
Kaj je potrebno storiti?	6
Starost zahteva akcijo	7
Zgodbe o težavah in podpori	8

HelpAge International pomaga starejšim ljudem pri uveljavljanju pravic, boju proti diskriminaciji in premagovanju revščine, da lahko živijo dostojanstveno, varno, aktivno in zdravo življenje.

Evropa: v vodilni vlogi

Založil HelpAge International
HelpAge International, PO Box 70156, London WC1A 9GB, VB
Tel +44 (0)20 7278 7778 Fax +44 (0)20 7713 7993
info@helpage.org
www.helpage.org

©HelpAge International 2011
Registrirana dobrodela organizacija št. 288180

Fotografija: Benedicte Desrus/HelpAge International (naslovnica, str.4, str.8), Benjamin Schilling/HelpAge International (str.2, str.3, str.6), MUSA (str.7), Emma Judge/HelpAge International (str.8, str.9), Caroline Dobbing/HelpAge International (str.9), Jeff Williams/HelpAge International (str.10), Azuma Nakahira/HelpAge International (str.10), Barbara Dockalova/HelpAge International (str.11), Antonio Olmos/HelpAge International (str.11)

Ta publikacija je del kampanje Age Demands Action organizacij HelpAge International in HelpAge Global Network. Age Demands Action je globalna kampanja, ki promovira pravice starejših ljudi in se bori proti starostni diskriminaciji povsod, kjer je prisotna.

Ta publikacija je bila izdelana s pomočjo Evropske unije. Vsebina dokumenta je izključna odgovornost HelpAge International in v nobenem primeru ne more veljati kot mnenje Evropske unije.

Povzetek

- Svetovna populacija se stara tako hitro kot še nikoli. V času do leta 2050 se bo število starejših ljudi (starih 60 let in več) potrojilo in doseglo dve milijardi.¹
- To spremembo bodo najbolj občutili v manj razvitih regijah sveta, kjer bo do leta 2050 živel skoraj 80 odstotkov starejših ljudi.²
- Eden največjih problemov, s katerim se spopadajo starejši, je pomanjkanje varnih prihodkov. Polovica starejših ljudi po svetu nima varnih dohodkov in manj kot eden izmed petih ljudi, starejših od 60 let, prejema pokojnino.³

Toda kljub tem dejstvom starejši ljudje ostajajo nevidni za globalne politike, cilje in smernice za spopadanje z revščino. Medtem, ko smernice EU za pomoč izrecno podpirajo pravice drugih izpostavljenih skupin, pravice starejših niso nikjer omenjene.

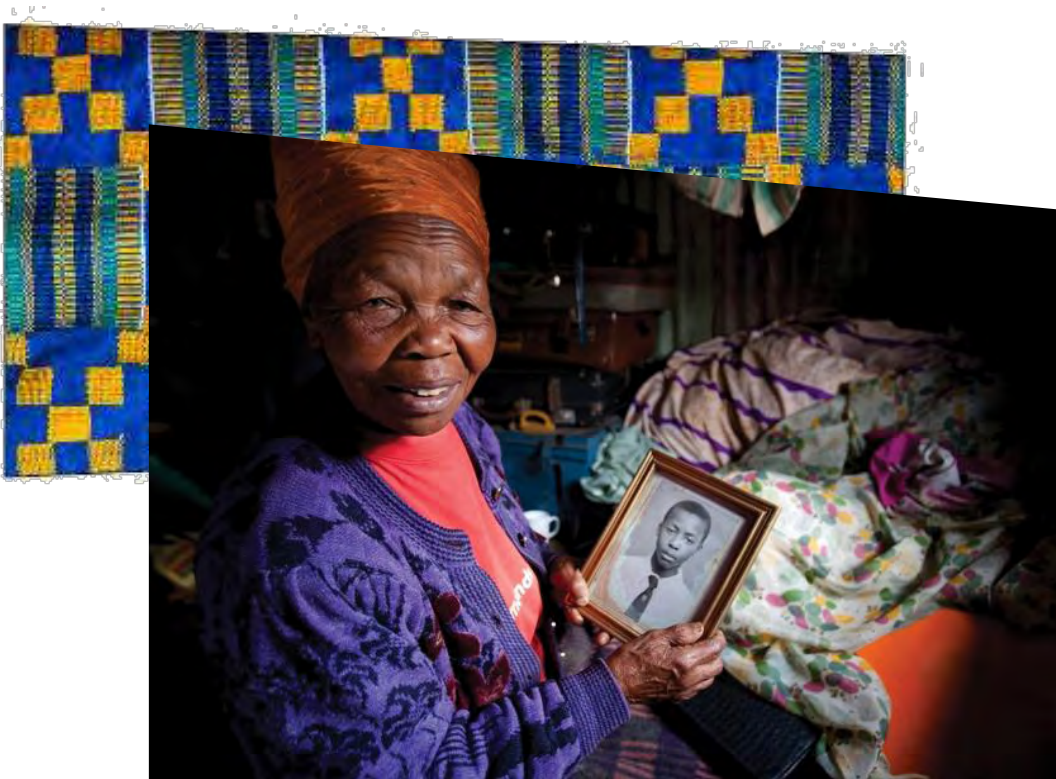
Zaradi takšne izločenosti so starejši ljudje med najbolj revnimi na svetu. Ocenjuje se, da 100 milijonov starejših moških in žensk živi z manj kot dolarjem na dan.⁴ S staranjem populacije pa se povečuje tudi število ljudi, ki živijo v ekstremni revščini. To mednarodni skupnosti še dodatno otežuje doseganje globalnih ciljev za zmanjševanje revščine.

Če se bo trend nadaljeval, bosta izjemen potencial in doprinos starejših ljudi v boju proti lastni revščini in revščini svojih otrok in širše skupnosti ostala neizkoriščena in nerealizirana.

Globalna mreža HelpAge International apelira na EU, naj promovira pravice starejših ljudi po celem svetu. Želimo, da EU svojo pomoč približa starejšim in jih aktivno vključi v svoje razvojne politike in programe.

EU je lahko in mora biti vodilna v mednarodni skupnosti darovalcev. Prevzame lahko vodilno vlogo in vključi starejše ljudi v svoje programske smernice za finančne instrumente 2014-2020 za razvojno sodelovanje EU in Evropski razvojni sklad (EDF).

V čem je problem?

Odločitve glede razdelitve EU pomoči ljudem, ki jo najbolj potrebujejo, se oblikujejo na podlagi politik in programskih smernic. Smernice se nato uporabljajo za razvoj strategij znotraj posameznih držav. Toda starejši ljudje so v smernicah komajda omenjeni. Zaradi tega so pravice starejših ljudi in širši problemi, povezani s staranjem, pogosto spregledani.

Tako poteka proces.

- Glavna izjava o politiki EU, ki ureja razvojno sodelovanje, je Evropsko soglasje o razvoju 2005. Ta dokument izrecno poudarja potrebo po odpravljanju diskriminacije z besedami, da "Evropska skupnost želi preprečevati socialno izključenost in se želi boriti proti diskriminaciji vseh skupin".⁵

Toda starejši ljudje niso omenjeni nikjer.

- Na podlagi omenjenega dokumenta EU nato oblikuje smernice, ki jih uporabljajo Delegacije po celem svetu pri delu z državnimi vladami in odločanju o porabi razvojnega proračuna EU. V primeru EDF, na primer, sedanje smernice govorijo o naslednjih medresorskih problematikah⁶:

"... enakost spolov, promocija človekovih pravic, pravic otrok in domorodnih ljudstev, okoljska trajnost in boj proti HIV/AIDSU zahtevajo posebno pozornost kot problematike, ki jih je potrebno intenzivno reševati."

Starejši ljudje ponovno niso omenjeni.

- Te smernice se uporabljajo pri oblikovanju državnih strateških dokumentov in nacionalnih okvirnih programov, ki določajo porabo sredstev EU v posamezni državi. To so dokumenti, ki usmerjajo sredstva EU v posamezne razvojne projekte, ki jih vodijo nevladne organizacije ali vlade. Če starejši ljudje v te ključne dokumente niso vključeni, jih pomoč EU ne doseže.
- Analiza več strateških dokumentov iz držav, ki z nami sodelujejo na tem področju (med drugim Kenija, Mozambik, Južnoafriška Republika in Filipini) je pokazala le nekaj obrobni omemb starejših ljudi in njihovih potreb. Otroci, ženske in mladi ljudje so na drugi strani sistematično omenjeni v vseh strategijah povezanih z revščino, zdravjem, delom in izobraževanjem.

Zakaj je to pomembno?

Vključevanje starejših ljudi je pomembno, ker so starejši moški in ženske pomemben del boja za odpravo revščine in pomembno prispevajo k izboljševanju življenj svojih družin in širše skupnosti. Toda za to potrebujejo ustrezno podporo – tu nastopi pomoč EU.

Ključne razvojne politike in programski dokumenti EU morajo sprejeti izziv za zmanjšanje revščine in omogočiti starejšim ljudem uveljavljanje njihovih pravic in polno sodelovanje v razvojnih programih. Takšno vključevanje starejših ljudi ima naslednje prednosti:

Države v razvoju se bodo lažje spopadale z vse večjim problemom revščine med starejšimi ljudmi.

- Starejši ljudje so pogosto revnejši od drugih starostnih skupin, pri čemer so ljudje starejši od 70 let revščini najbolj izpostavljena starostna skupina⁷. Glede na to, da bo število starejših ljudi v državah v razvoju do leta 2050 hitro raslo, to predstavlja resno grožnjo uspešnemu doseganju in vzdrževanju Milenijskih razvojnih ciljev.

Zmanjševanje revščine med starejšimi dobro vpliva tudi na druge starostne skupine, ki so odvisne od starejših.

- Družinska podpora starejših ljudi se zmanjšuje zaradi faktorjev, kot so spreminjajoča se sestava gospodinjstev, migracije in učinki HIV/AIDSa. Dokazi kažejo, da starejši moški in ženske vse pogosteje prevzemajo vlogo primarnega skrbnika svojih otrok in vnukov. Raziskave so pokazale, da ljudje, ki ostanejo revni tudi v starosti, svojo revščino prenašajo na mlajše generacije. Takšni starejši ljudje in njihovi otroci bodo oblikovali večino 900 milijonov ljudi, ki bodo leta 2015 še vedno živeli v revščini, tudi če se Milenijski razvojni cilji izpolnijo.⁸
- Toda, ko starejši ljudje prejmejo ustrezno podporo (kot so pokojnine ali zdravstveno varstvo), lahko močno prispevajo k dobrobiti ostale družbe. Starejša oseba lahko, na primer, uporabi svojo pokojnino za nakup boljše hrane za celotno gospodinjstvo, kar neposredno vpliva na druge generacije. To se dogaja v Južnoafriški Republiki, kjer je raziskava pokazala, da so dekllice, ki živijo v gospodinjstvu s pokojnino v povprečju 3-4 cm višje od deklic, ki odraščajo v gospodinjstvu brez pokojnine.⁹

S poudarjanjem potreb starejših in prepoznavanjem njihovega prispevka k družbi bi EU lahko spodbudila lokalne skupnosti in oblasti k zaščiti pravic starejših ljudi in spopadanju z diskriminacijo starejših.

- Dejstvo, da pravice starejših niso zaščitene enako kot pravice ostalih izpostavljenih skupin, je zelo zaskrbljujoče. Pravice otrok in domorodnih ljudstev so omenjene v vseh ključnih programskih in političnih dokumentih EU, medtem ko pravice starejših niso izrecno omenjene.

EU mora popraviti izpustitev starejših ljudi iz svojih razvojnih politik in programov. Dokler se stanje ne popravi, bodo starejši ljudje še naprej izločeni, bodisi zaradi pomanjkanja dostopa do zdravstvenega varstva, odrekanja pravic dedovanja, nasilja in zlorab ali pomanjkanja socialne varnosti.

Kaj je potrebno storiti?

Apeliramo na EU, da naj promovira pravice starejših po celem svetu in jih aktivno vključi v svoje razvojne politike in programe.

Vlade držav članic in Evropski parlament prosimo, da poskrbijo, da Evropska komisija uredi starosti prijazno pomoč z naslednjimi ukrepi:

- **Intenzivnejše vključevanje problematike globalnega staranja v razvojno politiko EU** v skladu s prioritetami Madridskega mednarodnega akcijskega načrta glede staranja (MIPAA) 2002.¹⁰ Načrt poudarja pomen vključevanja staranja v nacionalne razvojne okvire in odpravo revščine. To je pomembna priložnost za EU, da prispeva k doseganju ciljev MIPAA ob njegovi 10. obletnici.
- **Izkazovanje zavezanosti starejšim ljudem in njihovim pravicam.** V okviru skupnega programskega procesa je potrebno pravice starejših vključiti kot medresorsko problematiko v celoto EU smernic za finančne instrumente 2014-2020, še posebej v programske smernice Evropskega razvojnega sklada in državne strateške dokumente.

Eu je prepoznala pomen staranja z določitvijo leta 2012 za Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. Prav skozi takšne priložnosti lahko EU orje ledino v izboljševanju življenja starejših ljudi po celem svetu. Če priložnost ostane neizkoriščena, se bo število starejših ljudi, ki živijo v hudi revščini še naprej povečevalo, mlajše generacije pa bodo še težje našle pot iz cikla revščine. Evropski poslanci in države članice morajo reagirati takoj in poskrbeti, da EU doseže svoj glavni cilj izkoreninjenja revščine.

Starost zahteva akcijo

Age Demands Action (ADA) je množična kampanja, ki se bori proti starostni diskriminaciji in revščini po vsem svetu. Aktivnosti v okviru kampanje potekajo skozi celo leto, 1. oktober, s strani ZN proglašen za mednarodni dan starejših oseb, pa predstavlja osrednji datum kampanje. V zadnjih štirih letih se je kampanja ADA razširila po vsem svetu, iz 26 držav udeleženi v letu 2007 v več kot 55 držav v letu 2011.

Skozi ADA ljudje po svetu od svojih vlad zahtevajo, da prevzamejo vodstvo v boju proti starostni diskriminaciji in revščini starejših ljudi. Spremeniti želijo predsodek, da starejši ljudje v družbi niso več pomembni in lahko le malo prispevajo. V državah v razvoju so starejši ljudje oblikovali odbore, ki pri odločevalcih lobirajo za ključna vprašanja, kot so na primer dostop do brezplačnega zdravstvenega varstva, pokojnine in podpora za življenjske aktivnosti.

HelpAge International dela s partnerji iz Češke, Irske, Nizozemske in Slovenije skupaj s skupinami iz držav v razvoju. Naš cilj je zgraditi solidarnost med različnimi generacijami za reševanje vprašanj na področju staranja in razvoja in motivirati ljudi za aktivno zaščito pravic starejših ljudi.

V Evropi številni starejši in mlajši ljudje ozaveščajo svoje sodržavljane glede vprašanj, povezanih s staranjem in razvojem znotraj Evropske unije. Sodelujejo pa tudi s svojimi vrstniki v državah v razvoju na področju promocije večjega vključevanja starejših ljudi v evropske in druge programe pomoči. Dejavnosti kampanje v Evropi so vključevale tudi aktivnosti, kot so "zabavni solidarnostni tek", konference in ozaveščanje medijev.

Zgodbe o težavah in podpori

Evropsko soglasje o razvoju se spopada z revščino na več področjih, vključno z zdravstvenim varstvom, zagotavljanjem prihodkov in infrastrukturo. Tu je nekaj primerov, kako lahko z ustrezno podporo na teh področjih starejši ljudje pomembno prispevajo k zmanjševanju svoje revščine in revščine svojih družin in širše skupnosti.

Toda te zgodbe kažejo tudi, kako so starejši ljudje brez ustrezne podpore obsojeni na nenehen boj za preživetje, ki zadržuje njih in njihove družine v revščini in močno vpliva na življenjske možnosti tistih, ki so od starejših ljudi odvisni.

Nekatera imena so spremenjena zaradi zaščite identitete ljudi.

Zaposlitev, ustvarjanje dohodka in socialna kohezija

S podporo:
Phini, 72, Mozambik

72 letni Phini Supinho živi v vasi v provinci Tete v Mozambiku. Svoje delo tesarja je izgubil zaradi slabega zdravja.

Preko HelpAge International in v okviru programa UNICEF Living Together je dobil **finančno pomoč, s katero se je lahko prekvalificiral v kovača.**

Po štirih letih je njegovo majhno podjetje zraslo in sedaj lokalno skupnost zalaga z orodji za kmetovanje.

"Ljudje prihajajo iz okoliških vasi in kupujejo pri meni. Včasih so morali potovati v Tete, ki je zelo daleč.

Skupnosti pomagam z lokalno proizvodnjo orodja. Velike motike prodajam po 50.000 meticaijev (€1,5), v Tete pa stanejo 120.000 meticaijev (€3,7). Sedaj imam denar za preživljanje svoje družine z osnovnimi živili, sladkorjem, oljem in soljo in, kadar so težki časi, tudi koruzo", pravi ponosni Phini.

V Težavah:
Josephine, 78, Kenija

Josephine Napkonde je stara 78 let in živi v Keniji. Skrbi za pet otrok, ki so jih zapustili njeni sorodniki.

Od vlade ne prejema nobene pokojnine, zato mora delati od 5h zjutraj do polnoči, da lahko prehrani otroke.

"V prihodnosti si želim imeti svojo hišo. Po smrti mojega moža bi lahko dobila zemljo, a me je njegov brat razdelil.

Osrečujejo me moji otroci in Bog, ki mi daje moč za delo. Nadarjena sem za posel in temu posvečam vse, dan in noč.

Dan začnem ob 5h zjutraj, ko pripravim zajtrk za otroke in jih spremim v šolo. Nato grem delat in se vrnem domov opoldan, da skuham kosilo za dva od otrok. Zvečer pripravim večerjo in poskrbim, da gredo otroci spat v pižamah. Zaspim pozno, okrog polnoči."

Vladanje, demokracija, razvoj in človekove pravice

S podporo:
Angelina, 65, Kenija

Angelina je organizirala starejše ljudi, da so oblikovali kampanjo za boljšo obravnavo v lokalni bolnišnici.

"V bolnišnici so z nami slabo ravnali. Čakati smo morali ure in ure in včasih smo morali oditi, ne da bi sploh videli zdravnika. Medicinske sestre so rekle, da smo stari in ne potrebujemo zdravljenja.

Dve skupini 10 starejših ljudi sta obiskali dr. Muthoko, glavnega zdravnika v splošni bolnišnici Kangundo, 20 km daleč.

Povedali smo mu, da nam v bolnišnični lekarni dajejo napačna zdravila ali rečejo, da zdravil ni. Zdravnik je rekel naj gremo domov in nekaj časa počakamo. Rekel je, da bo uvedel spremembe in izboljšal stanje.

Od sestanka sem bila trikrat v bolnišnici. Sedaj je zelo čista, oddelki so novi in bolniki spijo vsak v svoji postelji."

V Težavah:
Sato, 72, Tanzanija

Sato je pobegnila zdoma po tem, ko so jo obtožili, da je čarovnica in napadli. Policija ni njenega napadalca ničesar obtožila.

"Bila sem poročena, toda moj mož je umrl ko sem bila mlada. Imela sva pet otrok. Napadena sem bila doma neke noči leta 2000. Odrezali so mi roko. Ne vem kdo me je napadel. Moj bolni sosed se je odšel zdraviti k tradicionalnemu zdravilcu, ki je rekel, da sem soseda uročila. Samo zato, ker smo stare in živimo same še ne pomeni, da smo čarovnice. Toda ljudje mislijo da moramo biti čarovnice da lahko preživimo.

Napadalec me je napadel z mačeto in me hudo ranil po glavi. Začela sem kričati in porezal me je po desni roki, ko sem poskušala zaščititi glavo. Po napadu je policija aretirala in pridržala osumljenca. Toda eden od njegovih sorodnikov je policist, zato so ga izpustili in ga niso obtožili."

Voda in energija

S podpora:
Teso, 64, Etiopija

HelpAge je v vasi, kjer živi Teso, uredil napajališče in še alternativni vir vode, ko se napajališče posuši, in tako skupnosti zagotovil celoleten dostop do vode.

To pomeni, da ima Teso, ki skrbi za 5 otrok, več časa za delo, saj ji ni treba vsak dan porabiti nekaj ur za dostop do vode.

"Brez generatorja in vode bi, ko se ribniki posušijo, umrli v dveh mesecih. Ribniki niso dovolj za vse. Voda v vodnjaku je tudi čistejša.

Vsak dan prinesem vodo in naberem drva. Včasih lahko nekaj drv prodam na trgu. Ko živali odidejo na pašo, nabiram korenine in jih prodajam po 1 birr (6¢) za šop. Iz korenin delam tudi krožnike in z njimi okrašujem lonce. Časa imam le za dva na leto, toda vsakega lahko prodam za 100 birrov (€6).

Otrokom kažem kako lahko ustvarjajo stvari, da bodo tudi oni lahko zaslužili nekaj denarja in si pomagali."

V Težavah:
Jursun, 75, Kirgizistan

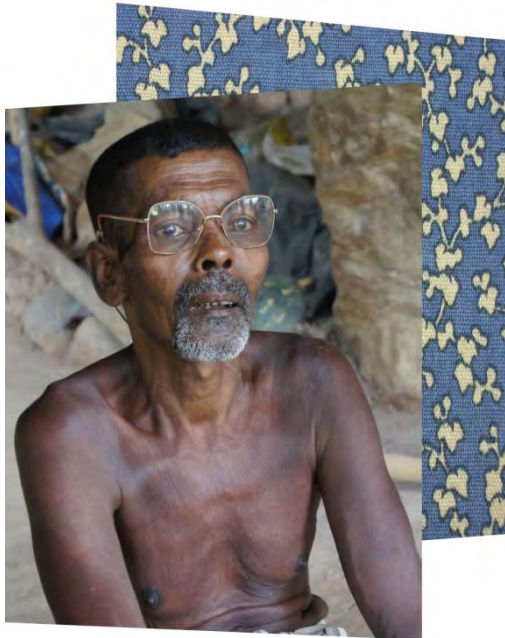
Jursun je stara 75 let in živi z eno svojih hčera, njenim možem in njunimi tremi otroci, dvema hčerkama in sinom. Eden od otrok ne hodi v šolo, ker ima zajčjo ustnico.

Edina prihodka družine sta plača Jarsunine hčerke in dodatek približno 700 somov (€16), ki jih prejema za vnukinjo. Toda to pozimi ni dovolj za ogrevanje cele družine.

"Življenje pozimi je težko zaradi ogrevanja. Nimamo dovolj denarja, da bi kupili gorivo, kot je premog. Običajno za ogrevanje uporabimo suhe veje in posušene kravjake, a to proizvede le malo toplote in se hitro shladi. Tudi hrana je zelo draga, zato navadno jemo le kruh in pijemo čaj brez sladkorja ali mleka."

Infrastruktura, zdravstveno varstvo, komunikacije in transport

S podpora:
RM Dharmadasa, 69, Šri Lanka

G. Dharmadasa je star 69 let. 18 let je s partnerico živel v jami, ker so ga njegovi otroci izselili. Ima dva otroka (sina in hči) in tri vnuke. Hči ga od časa do časa obišče, a je zelo revna. Njegov sin sicer zasluži nekaj denarja, a ga nikoli ne obišče. Najbližja vas je oddaljena 2 km. V vasi g. Dharmadasa dobi nekaj hrane in lahko prodaja metle, ki jih izdeluje.

G. Dharmadasa ima težave z očmi in potrebuje očala. Velik problem zanj predstavlja prevoz. Od vlade sicer dobi 100 rupij na mesec v gotovini (65¢), a to ni dovolj za pot do lokalne bolnišnice. Najbližja bolnišnica je oddaljena 10 km in povratna avtobusna vozovnica stane 80 rupij (50¢). Rad bi dobil nova očala, saj slabovidnost močno vpliva na njegov vsakdan.

HelpAge Sri Lanka vodi mobilne zdravniške enote, ki starejšim ljudem po državi nudijo zdravstvene storitve. S pomočjo takšne enote lahko g. Dharmadasa prejme brezplačne preglede in očala, ne da bi potoval daleč od doma.

V Težavah:
Genaro, 74, Peru

Genaro po celem življenju dela ne prejema nikakršne pokojnine. Sedaj prodaja žele, da bi lahko vzdrževal sebe in ženo, ki je bolna.

"20 let sem delal za gradbeno podjetje. Nehati sem moral zaradi nesreče. Od podjetja mi pripada 700 solov (€196) mesečne pokojnine, a od njih nisem prejel niti centa.

Zadnjih 10 let se preživljava kakor veva in znava. Vstajam ob 5h zjutraj in začnem pripravljati žele v lončkih, ki ga nato prodajam na lokalni tržnici po 1 sole (25¢). Cene hrane rastejo tako hitro, da nikakor ne morem prodati dovolj želeja, da bi kupil stvari, ki jih potrebujeva.

Čeprav sem možki včasih jokam, ker sem tako jezen ker ne morem kupiti zdravil za mojo ženo, a kaj naj storim?"

Opombe

---

¹ UNDESA (Oddelek za ekonomske in socialne zadeve ZN), Oddelek za populacijo, 'World Population Ageing 2009', New York, Združeni narodi, 2009

² UNDESA (Oddelek za ekonomske in socialne zadeve ZN), Oddelek za populacijo, 'World Population Ageing 2009', New York, Združeni narodi, 2009

³ Forteza A, Lucchetti L in Pallares-Miralles M, 'Measuring the coverage gap', in R Holzman, D Robalino in N Takayama (eds), *Closing the coverage gap: role of social pensions and other retirement income transfers*, Washington DC, Svetovna banka, 2009

⁴ UNDESA, Population Ageing Wallchart 2006, Oddelek za populacijo 2006

⁵ Evropsko soglasje o razvoju 2005, odst. 97, 'Social cohesion and employment', www.enpi-programming.eu/wcm/en/what-is-enpi-programming/political-framework/the-european-consensus-on-development.html

⁶ Znano kot European Development Fund (EDF) Programming Orientations for National and Regional Programming

⁷ UNDESA (Oddelek za ekonomske in socialne zadeve ZN), Oddelek za populacijo, 'World Population Ageing 2009', New York, Združeni narodi, 2009

⁸ Center za raziskave kronične revščine (CPRC), *The chronic poverty report 2004-05*, Manchester, CPRC, 2009, str. 3

⁹ Case (2001) citiran v Barrientos A in Lloyd-Sherlock P, *Non-contributory pensions and social protection*, Mednarodna organizacija dela (ILO), 2002

¹⁰ United Nations Report of the Second World Assembly, *The Madrid International Plan of Action on Ageing*, 2002

HelpAge International
PO Box 70156
London WC1A 9GB, UK
Tel +44 (0)20 7278 7778
Fax +44 (0)20 7713 7993
info@helpage.org
www.helpage.org

HelpAge International EU Office
22-28 Avenue D'Auderghem
1040 Brussels, Belgium
Tel: +32 2 740 27 11
Fax: +32 2 740 27 20

Slovenska filantropija
Poljanska cesta 12
1000 Ljubljana
Tel: +386 1 430 12 88
Fax: +386 1 430 12 89
info@filantropija.org
www.filantropija.org

Prijavite se na naše e-novice na www.helpage.org/enewsletters